

Annette Kjær Ersbølls svar på Informations spørgsmål:

Spørgsmål:

Hvad tænker du om den generelle kritik af, at Region Syddanmark har fået lov at udøve alt for stor indflydelse på en universitetsrapport, du er forskningsleder på?

Svar:

Det er vigtigt at få præciseret at denne undersøgelse har haft formål, at finde ud af om der var en øget sygdomsforekomst blandt borgerne i Grindstedområdet, sammenlignet med borgere i andre tilsvarende byer. Styregruppen kunne foreslå hvilke sygdomme, der skulle kigges på og hvilke områder i Grindsted, der skulle omfattes af undersøgelsen. Jeg er naturligvis opmærksom på ordlyden i kommissoriet for styregruppen, men jeg vil gerne understrege, at Region Syddanmark ikke har haft indflydelse på gennemførelsen af undersøgelsen, herunder på analysevalg, resultater og konklusioner. Vi har alene holdt styregruppen orienteret om hvordan vi ville foretage undersøgelsen.

Spørgsmål:

Hvordan forholder du dig til kritikken af, at der var flertal af eksterne repræsentanter i den magtfulde styregruppe, og at den var ledet af Region Syddanmark, som havde bestilt forskningen?

Svar:

Jeg har bestemt ikke opfattet styregruppen som magtfuld. Jeg vil gerne slå fast, og som nævnt ovenfor, at styregruppen ikke har haft indflydelse på gennemførelsen af undersøgelsen. Desuden var styregruppen bredt sammensat med bl.a. tre borgere fra Grindstedområdet, så det blev sikret, at deres lokalkendskab også blev inddraget i processen bl.a. i forhold til fastlæggelse af sygdomme, der skulle undersøges for, samt relevante geografiske områder. Derudover sad der en repræsentant med fra Styrelsen for Patienssikkerhed og repræsentanter fra Billund Kommune i styregruppen.

Spørgsmål:

Hvordan kunne du som forsker acceptere at den regionsledede styregruppe »godkender den endelige forskningsprotokol/ projektbeskrivelse«, og at styregruppen »inden offentliggørelse« skulle »modtage, drøfte og godkende« eventuelle delresultater og endelig afrapportering af registeranalysen?

Svar:

Styregruppen har ikke godkendt hverken projektbeskrivelse, delresultater eller rapporten uanset ordlyden af kommissoriet. Dette materiale har kun været forelagt styregruppen til orientering. Styregruppen har alene haft mulighed for at foreslå for eksempel sygdomme, der skulle undersøges. Det har desuden været en prioritet at styregruppen havde mulighed for at kommentere, hvis der sætninger eller afsnit, der var vanskelige at forstå, netop for at sikre, at det kunne blive omformuleret, så det også var forståeligt for lægmænd. Men igen styregruppen har ikke haft indflydelse på den faglige del af analyser, rapport, mv.

Da rapporten er sendt til internt review og sprogkorrektur på SIF fik afdelingschef Mads Hugaard rapporten til orientering, dette skete 21. april 2020. Den endelige rapport blev sendt til Region Syddanmark 11. maj 2020. Der er ikke blevet ændret i konklusioner eller talmæssige opgørelser i perioden mellem de to fremsendelser, der blev alene foretaget sædvanlig sproglig korrektur.

Spørgsmål:

Hvad tænker du om kritikken af, at styregruppens sammensætning er et brud på armslængdeprincippet og god forskningsskik?

Svar:

Vi står på et forskningsmæssigt mandat og har også i denne proces arbejdet efter et klart princip om armslængde i forhold til Region Syddanmark og styregruppen. Det indebærer naturligvis også, at styregruppen for eksempel ikke har set resultaterne af analyserne forud for at rapporten blev afleveret. Det har suverænt været vores forskningsgruppe, der har besluttet, hvordan analyserne skulle laves.

Spørgsmål:

Hvorfor tillod du, at formuleringen om giftdepoter blev ændret til forureningsdepoter? Mener du ikke, at der er en forskel i signalværdien af de formuleringer?

Svar:

Begrebet 'giftdepoter' blev ændret til 'forurenede områder' fordi det er den terminologi, som Region Syddanmarks bruger om dette emne. Af rent formidlingsmæssige hensyn valgte vi at benytte samme terminologi som Region Syddanmark. Jeg kan godt forstå, at det kan tolkes som om, at jeg er blevet underkendt, men jeg skal understrege, at det ikke har været tilfældet.

Spørgsmål:

Hvorfor tillod du, at afsnittet om cocktaileffekten under 'begrænsninger' blev fjernet?

Svar:

Som en begrænsning ved studiet havde vi en lang beskrivelse af, at det ikke var muligt at definere eksponering for forureningen på basis af koncentrationen af de ca. 1.100 stoffer, der var fundet i forbindelse med forureningen. Denne lange forklaring udelod vi, idet vi i stedet på side 7 i rapporten beskrev, at undersøgelsen ikke direkte kan benyttes til at vurdere, om en eventuel øget sygdomsforekomst blandt borgere i Grindsted kan skyldes forureningen.

Afsnittet i diskussionen om cocktail-effekten, som blev slettet, vi udelod har følgende ordlyd:

"Forureningen består af en blanding af mange forskellige stoffer og stoftyper, der er målt i vand, jord og luft. Det medfører, at det ikke er muligt at fokusere på specifikke stoffer eller specifikke eksponeringsgrader (fx koncentrationer). Desuden er der mange stoffer og stoftyper, hvor man har meget lidt viden om de sundhedsmæssige konsekvenser af eksponering. Endelig kan der potentielt opstå en cocktail-effekt, hvor effekten af eksponering fra flere stoffer samtidig kan medføre andre eller flere sundhedsmæssige konsekvenser end eksponering for enkeltstofferne. Derfor har det ikke været muligt at definere eksponering på basis af koncentrationen af de forskellige stoffer og stoftyper."

Spørgsmål:

Hvorfor gik du med til at skrive en sætning ind om at rapportens resultater ikke kan tilknyttes forureningen i sammenfatningen, sådan som Region Syddanmark ønskede?

Svar:

Som tidligere nævnt havde denne rapport alene til formål at undersøge, om der var en øget forekomst af visse konkrete sygdomme i Grindstedområdet set i forhold til tilsvarende andre byer. Det er ikke muligt at drage en kausal konklusion vedrørende en sammenhæng mellem forureningen og sygdomsforekomsten. Det har været vigtigt for os at forklare, at vi med denne undersøgelse ikke kan sige noget om kausalitet. Vi har undersøgt sygdomsforekomsten og dødelighed blandt borgere i Grindsted i forhold til borgere i sammenlignelige byer. Vi har ikke undersøgt sammenhængen mellem de enkelte stoffer i forureningen og sygdomsforekomst.

Undersøgelsen er gennemført på denne måde, idet vi ikke har haft detaljerede data vedrørende koncentration af de ca. 1.100 stoffer over tid og geografiske lokationer, der er fundet i forbindelse med forureningen. Vi har derfor udelukkende haft mulighed for at undersøge bopæl i Grindsted og ikke den enkelte borgers specifikke eksponering for forureningen. Det er derfor ikke muligt at drage konklusion vedrørende en kausal sammenhæng mellem forureningen og sygdomsforekomsten.

Spørgsmål:

Hvorfor sendte du delresultater til regionen inden publicering?

Svar:

Rapporten, som på det tidspunkt var klar, blev sendt til intern review og intern sprogkorrektur på SIF den 1. april 2020. I samme ombæring blev den tillige med sendt til Region Syddanmark. Fremsendelsen var alene til orientering idet at hverken styregruppe eller region har haft indflydelse gennemførelsen af undersøgelsen, herunder på analysevalg, resultater og konklusioner. Cirka tre uger senere (11. maj 2020) blev den færdige rapport sendt til Region Syddanmark. Der er ikke blevet ændret i konklusioner eller talmæssige opgørelser i perioden mellem de to fremsendelser, der blev alene foretaget sædvanlig sproglig korrektur.

Spørgsmål:

Af forskningssamarbejdsaftalen fremgår det, at SDU først to måneder efter den endelige afrapportering har »ret til frit at publicere og formidle den endelige rapport's resultater og forgrundsviden«. Ekspert, vi har talt med, sætter spørgsmålstejn ved, om du som følge af samarbejdsaftalen overhovedet kunne anfægte Loses fortolkning af rapporten, som du jo på forhånd havde opponeret mod i en kommentar til pressemeddelelsen. Hvad tænker du om det?

Svar:

Jeg har frit kunnet udtale mig om undersøgelsens resultater. Min ytringsfrihed er ikke blevet kompromitteret på nogen måde.

Spørgsmål:

Synes du, at Grindsted-rapporten er et stykke uvildigt universitetsforskning?

Svar:

Ja. Det er et projekt som er gennemført på baggrund af principperne om forsknings- og ytringsfrihed og armslængde til Region Syddanmark og styregruppe, som ikke har haft indflydelse på gennemførelsen af undersøgelsen, herunder på analysevalg, resultater og konklusioner.